

การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน A Proposed Participative Education Administration Model of the Juvenile Observation and Protection Center

สำราญ ทองมี *

วิรัชทร ภัทรกุล **

ประวิทย์ ประมาน ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ประกอบด้วย สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 33 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยใช้การสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา และ 3) ประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ ผู้อำนวยการ และนักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

Abstract

The purpose of this research was to propose a participative education management model of the Juvenile Observation and Protection Center. The research methodology was divided into 3 steps. The first step was to study components of participative education management for the Juvenile Observation and Protection Center. The research population for this step consisted of 33 the Juvenile Observation and Protection Centers. Key informants were 66 administrators, academic trainers and professional trainers. The research instrument was a five-rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. The second step was to create a participative education management model by using focus group discussion. Samples used for this step included 13 experts. The research instrument was an interview focus group discussion form. Data were analyzed by content analysis technique. And the third

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

*** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

step was to evaluate a participative education management model. The research population for this step were 66 administrators, academic trainers and professional trainers. The research instrument was a five-rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. The research results indicated that a participative education management model of the Juvenile Observation and Protection Center had suitability, possibility and utility at the highest level.

Keywords : Participation Model, Education Management, the Juvenile Observation and Protection Center

บทนำ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ต้องดำเนินการตามระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าด้วยหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2554 (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2554) กำหนดให้จัดการศึกษาแบ่งออกเป็นสายวิชาสามัญและสายวิชาชีพ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่นอน ซึ่งยังมีนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีอยู่น้อยมาก สถิต ศิริธรรมจักร และคณะ (2552) เสนอว่ากระบวนการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ครู สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล งบประมาณและเวลา และ บุคลากร หงษ์ลอย (2555) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านการวัดผลประเมินผล นอกจากนี้องค์ประกอบของการจัดการศึกษาตามอัยยาศัย มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้ 1) แนวคิดและปรัชญา : การศึกษาตามอัยยาศัย เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมสนับสนุนและให้โอกาสในการเรียนรู้ในวิถีชีวิตของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย 2) ความมุ่งหมาย : การศึกษาตามอัยยาศัยมีได้หลายเป้าหมายและหลายวัตถุประสงค์ โดยเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง และเพื่อตอบสนองความพึงพอใจและนันทนาการ ของบุคคลแต่ละคนมากกว่าการเพิ่มพูนความรู้เชิงวิชาการ 3) หลักสูตร : การศึกษาตามอัยยาศัยไม่มีหลักสูตร แต่เป็นลักษณะการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรม สื่อ และเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ผู้เรียน/ผู้รับบริการ : ผู้เรียนของการศึกษาตามอัยยาศัย คือ บุคคลทุกคน ซึ่งมีความหลากหลาย ครอบคลุมทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา ทุกพื้นที่ โดยไม่มีการจำแนกสถานภาพทางสังคม 5) ผู้สอน : ผู้สอนของการศึกษาตามอัยยาศัย คือ บุคคลทุกคนที่มีศักยภาพส่งเสริมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ 6) ความรู้ : การศึกษาตามอัยยาศัยทำให้เกิดความรู้ด้วยการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน 7) วิธีการเรียนรู้ : การศึกษาตามอัยยาศัยมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีหลายรูปแบบ ไม่มีแบบแผนแน่นอน ไม่มีรูปแบบแน่นอน 8) ระยะเวลา : การศึกษาตามอัยยาศัยสามารถเกิดได้ตลอดเวลาและตลอดชีวิตของผู้เรียน 9) วุฒิการศึกษา : การศึกษาตามอัยยาศัยไม่มีวุฒิปับตร แต่บางกิจกรรมอาจมีเกียรติบัตร 10) กิจกรรมการเรียนรู้ : กิจกรรมการเรียนรู้ตามการศึกษาตามอัยยาศัยเป็นไปตามวิถีชีวิตของผู้เรียน 11) สื่อการเรียนรู้ : ลักษณะสื่อการศึกษาตามอัยยาศัยมีความหลากหลายตามที่ต้องการ 12) การประเมินผล : การศึกษาตามอัยยาศัยเป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยตัวผู้เรียนเอง จึงไม่มีการประเมินผลที่ชัดเจน แต่บางกิจกรรมมีการประเมินผลเพื่อให้ผลย้อนกลับต่อผู้รับบริการ (บุญเลิศ แก้วจันทร์, 2554)

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ใช่หน่วยงานทางการศึกษา แต่ต้องจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐาน ดังนั้นจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2555-2558 ที่กำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชน โดยปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีปัญหามาจากครอบครัวและสภาพสังคม ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้ปัญหาที่มีอยู่ดำเนินต่อเนื่องและทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด เมื่อเด็กและเยาวชนต้องกลับออกไปจากกระบวนการยุติธรรม เด็กและเยาวชนก็จะต้องกลับไป

อยู่กับครอบครัวและสังคมเช่นเดิม ดังนั้นการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนจึงสมควรให้ครอบครัวและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม ดำเนินการด้วยจึงมีนโยบายดังนี้ 1) การนำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน สร้างความตระหนัก และรับผิดชอบให้แก่ครอบครัวของเด็กและเยาวชน ให้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้บริการคำปรึกษาแก่ครอบครัว ร่วมกับ ครอบครัว เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเด็กและเยาวชนกลับสู่สังคม การติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย 2) ประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เข้าร่วม จัดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ การจัดหางานและการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน และ 3) การสร้างคุณค่าและภาพลักษณ์ที่ดี ของกรมพินิจ โดยนำเด็กและเยาวชนกลุ่มที่ไม่มีปัญหาออกไปทำงานบริการสังคม ช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุน และส่งเสริมเจ้าหน้าที่และเด็กและเยาวชนที่สร้างชื่อเสียงให้แก่องค์กร นอกจากนี้ต้องร่วมมือกับบุคลากรภายใน โดยการปรับอัตรากำลังบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับภาระงาน เช่น จำนวนเด็กและเยาวชนที่รับผิดชอบ ลักษณะ พิเศษเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน เช่น ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่เน้นด้านการฝึกวิชาชีพ การจัดการศึกษาสายสามัญ การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูด้านยาเสพติด เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ มีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อให้เป็นบุคลากรมืออาชีพที่มีความรู้ความสามารถในเชิงลึก และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชน, 2557) การมีส่วนร่วมในองค์กรหนึ่ง ๆ สามารถเลือกใช้การมีส่วนร่วมได้หลายรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องตามความเหมาะสม กับบุคลากร เวลาสถานการณ์ ลักษณะผู้นำในองค์กรที่จะกระจายอำนาจ และเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วม ซึ่งมีผู้กล่าวถึง รูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้ แสนสุข อำนวยการ (2551) สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไว้ว่าการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาจะต้องมีการร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมติดตามผล โดยจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และรูปแบบที่หลากหลาย อาทิโดย วะไลใจ (2556) สรุปไว้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนา และ Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1980) ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 แบบ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ปัญหาที่ผ่านมากลับพบว่ายังมีการให้ความร่วมมือ หรือมีส่วนร่วมจากบิดามารดา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องน้อยมาก นอกจากนี้ยังขาดรูปแบบการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และขาดความต่อเนื่องทำให้การจัดการศึกษา ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (บุญเลิศ แก้วจันทร์, 2554) จากความสำคัญ และปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จึงมีความสนใจที่จะนำเสนอรูปแบบ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายในการจัด การศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการส่ง “เด็กดี” กลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีสถานแรกรับทั่วประเทศจำนวน 33 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 2 คน คือ ผู้อำนวยการ และนักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ รวม 66 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามระดับการนำไปปฏิบัติและปัญหาการนำไปปฏิบัติของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การนำไปใช้ไว้ดังนี้ 1) ระดับการนำไปปฏิบัติของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่สามารถนำรายการปฏิบัติไปใช้ได้ต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.5 หรืออยู่ในระดับมากขึ้นไป และ 2) ระดับปัญหาการนำไปปฏิบัติของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่สามารถนำรายการปฏิบัติไปใช้ได้ต้องมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 2.5 หรืออยู่ในระดับน้อยลงมา

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยสร้างขึ้น และเชิญผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณา

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 12 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม
3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีสถานแรกรับทั่วประเทศ จำนวน 33 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 2 คน คือ ผู้อำนวยการ และนักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ รวม 66 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การร่วมวางแผน 3 รายการปฏิบัติ การร่วมตัดสินใจ 4 รายการปฏิบัติ การร่วมดำเนินงาน 3 รายการปฏิบัติ การร่วมในผลประโยชน์ 3 รายการปฏิบัติ และการร่วมติดตามและประเมินผล 3 รายการปฏิบัติ
- 2) ด้านหลักสูตร ได้แก่ การร่วมวางแผน 3 รายการปฏิบัติ การร่วมตัดสินใจ 4 รายการปฏิบัติ การร่วมดำเนินงาน 4 รายการปฏิบัติ การร่วมในผลประโยชน์ 3 รายการปฏิบัติ และการร่วมติดตามและประเมินผล 3 รายการปฏิบัติ
- 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การร่วมวางแผน 3 รายการปฏิบัติ การร่วมตัดสินใจ 4 รายการปฏิบัติ การร่วมดำเนินงาน 4 รายการปฏิบัติ การร่วมในผลประโยชน์ 3 รายการปฏิบัติ และการร่วมติดตามและประเมินผล 3 รายการปฏิบัติ
- 4) ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ การร่วมวางแผน 3 รายการปฏิบัติ การร่วมตัดสินใจ 4 รายการปฏิบัติ การร่วมดำเนินงาน 4 รายการปฏิบัติ การร่วมในผลประโยชน์ 3 รายการปฏิบัติ และการร่วมติดตาม และประเมินผล 3 รายการปฏิบัติ
- 5) ด้านครูผู้สอน ได้แก่ การร่วมวางแผน 3 รายการปฏิบัติ การร่วมตัดสินใจ 4 รายการปฏิบัติ การร่วมดำเนินงาน 4 รายการปฏิบัติ การร่วมในผลประโยชน์ 3 รายการปฏิบัติ และการร่วมติดตามและประเมินผล 3 รายการปฏิบัติ

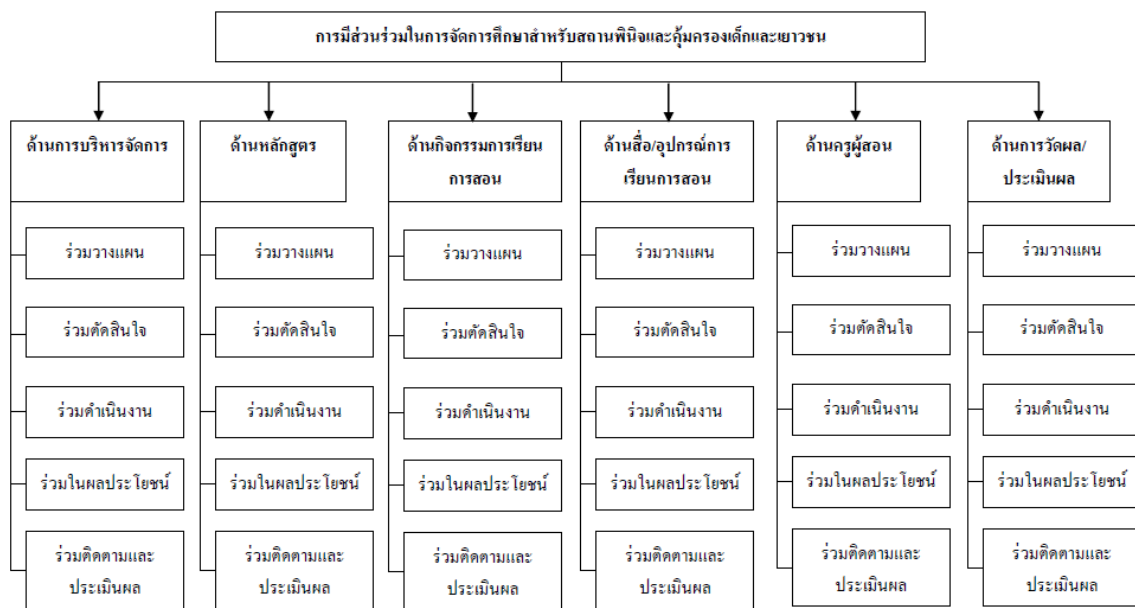
3 รายการปฏิบัติ และ 6) ด้านการวัดผล/ประเมินผล ได้แก่ การร่วมวางแผน 3 รายการปฏิบัติ การร่วมตัดสินใจ 4 รายการปฏิบัติ การร่วมดำเนินงาน 4 รายการปฏิบัติ การร่วมในผลประโยชน์ 3 รายการปฏิบัติ และการร่วมติดตามและประเมินผล 3 รายการปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน โดยศึกษาสภาพ และปัญหา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรม การเรียนการสอน ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดผล/ประเมินผล แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวม

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระดับ ความคิดเห็นต่อสภาพ			ระดับ ความคิดเห็นต่อปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการบริหารจัดการ	4.28	0.66	มาก	2.05	0.26	น้อย
2. ด้านหลักสูตร	4.30	0.70	มาก	2.12	0.40	น้อย
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.29	0.34	มาก	1.98	0.32	น้อย
4. ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน	4.23	0.31	มาก	1.90	0.22	น้อย
5. ด้านครูผู้สอน	4.14	0.23	มาก	2.10	0.33	น้อย
6. ด้านการวัดผล/ประเมินผล	4.03	0.10	มาก	2.06	0.43	น้อย
โดยรวม	4.21	0.25	มาก	2.04	0.18	น้อย

จากตาราง 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.5 หรืออยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการปฏิบัติ และระดับความคิดเห็นต่อ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.5 หรืออยู่ในระดับน้อยลงมาทุกรายการปฏิบัติ

2. ผลการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยการ จัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อตรวจสอบร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ณ ห้องประชุม ตึกสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ซึ่งมีประเด็นในการสนทนาจากการร่างรูปแบบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดผล/ประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบ มีแนวปฏิบัติการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 กระบวนการ คือ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล แสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

3. ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรฐานด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สรุปได้ว่า

3.1 ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความคล่องตัวสูง สามารถเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาวะแวดล้อมตลอดจนโอกาส รองลงมา คือ มีความสอดคล้องอยู่ในกรอบของวัตถุประสงค์และนโยบายของงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างการศึกษา กับผลที่ได้ทางเศรษฐกิจจากนโยบายทางการศึกษา

3.2 ระดับความเป็นไปได้ของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความสอดคล้องกับบริบทและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รองลงมา คือ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ผลลัพธ์หรือเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติจริง

3.3 ระดับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งผลให้ประหยัดทรัพยากรขององค์กร รองลงมา คือ สามารถช่วยให้หน่วยงานมีเป้าหมายและแนวทางในการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ช่วยให้สาธารณชนทราบความก้าวหน้าของหน่วยงานซึ่งให้เห็นความต้องการเพื่อการเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 16 รายการปฏิบัติ 2) ด้านหลักสูตร 17 รายการปฏิบัติ 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 17 รายการปฏิบัติ 4) ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน 17 รายการปฏิบัติ 5) ด้านครูผู้สอน 17 รายการปฏิบัติ และ 6) ด้านการวัดผล/ประเมินผล 17 รายการปฏิบัติ

และเมื่อนำไปสอบถามความคิดเห็นจากผู้อำนวยการ และนักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อสภาพ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่าระดับความคิดเห็นต่อสภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 3.5 หรืออยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกรายการปฏิบัติ และระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.5 หรืออยู่ในระดับน้อยลงมาทุกรายการปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมทำให้การบริหาร หรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบเพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลาย ทั้งความรู้และประสบการณ์ ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้อง อันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้ เป็นการขจัดปัญหา มิให้มีการดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรม ในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้ ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ และการรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังเข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ สอดคล้องกับแนวคิดของ เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2553) กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการสร้างสรรค์ให้มีการระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่างๆ เช่น พลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดี จะทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะจะมีความผิดพลาดน้อย ผลงานที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่บุคลากร ทุกคน เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน ช่วยให้การดำเนินงานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่าความคิดเห็นต่อสภาพ และปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตร อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ เป็นการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษซึ่งมีปัญหาหลายหลายด้าน ทั้งปัญหาครอบครัว เศรษฐกิจ ปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรมหรือปัญหาความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ ก้าวร้าว เป็นต้น เนื้อหาหลักสูตรจึงต้องมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย สามารถนำไปใช้กับเด็กและเยาวชนที่มีความแตกต่างกันในด้านศักยภาพอย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ในด้านหลักสูตรมากกว่าด้านอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลนาถ หงส์ลอย (2555) ศึกษาเรื่อง อนาคตภาพของการจัดการศึกษา ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด พบว่าสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับเยาวชน ผู้กระทำผิด ด้านหลักสูตรมีหลักสูตรทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ปัญหา คือจำนวนเยาวชนที่ไม่แน่นอน ทำให้ส่งผลถึงด้านกิจกรรม การเรียนการสอนที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดผล/ประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีแนวปฏิบัติการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 กระบวนการ คือ ด้านการร่วม วางแผน ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยอาศัยความร่วมมือจากเครือข่ายในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) วิทยาลัยสารพัดช่าง และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน ทั้งนี้เนื่องจากสถาน พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานที่มีการฝึกปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในด้านการควบคุมดูแล การบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ไม่ได้เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาโดยตรงเหมือนสถานศึกษา แต่ต้องมีหน้าที่ ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนตามที่เด็กควรจะได้รับ ถึงแม้ว่าจะต้องคัดก็ก็ตาม ดังนั้นการมีส่วนร่วมจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จึงถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง การจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญโดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบซึ่งเป็นหลักสูตร ที่ใช้กับเด็กปกติ การนำมาใช้กับเด็กและเยาวชนในสถานพินิจจึงไม่เหมาะสม เพราะเด็กและเยาวชนในสถานพินิจถือว่าเป็น กลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์ในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของเด็กที่เสื่อมเสีย ให้กลับตน

เป็นพลเมืองดี ประกอบกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ขาดอัตรากำลังครูผู้สอน ครูประจำการที่มีอยู่บางส่วน มิได้มีคุณสมบัติสำเร็จด้านครู นอกจากนี้ครูที่สอนมิได้ผ่านการอบรมวิธีการสอนเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมโดยเฉพาะ จึงขาดทักษะ ในการประยุกต์หรือสอดแทรกการแก้ไขพฤติกรรมเด็กและเยาวชนเข้าไปในเนื้อหาหลักสูตรหรือสื่อการสอน ดังนั้นความร่วมมือ จากเครือข่ายในการจัดการศึกษาประกอบด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) วิทยาลัยสารพัดช่าง และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สถิต ศิริธรรมจักร และคณะ (2552) เสนอว่ากระบวนการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชน ประกอบด้วย การบริหารจัดการ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ครู สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและ ประเมินผล งบประมาณ และเวลา และกฤษณา หงษ์ล้อย (2555) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนผู้กระทำผิด ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านผู้สอน และด้านการวัดผลประเมินผล และแนวคิดของ บุญเลิศ แก้วจันทร์ (2554) กล่าวว่าองค์ประกอบของการจัดการศึกษา ตามอัธยาศัย มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้ 1) แนวคิดและปรัชญา : การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมสนับสนุน และให้โอกาสในการเรียนรู้ในวิถีชีวิตของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย 2) ความมุ่งหมาย : การศึกษาตามอัธยาศัยมิได้หลายเป้าหมาย และหลายวัตถุประสงค์ โดยเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเพื่อตอบสนองความพึงพอใจและนันทนาการ ของบุคคลแต่ละคน มากกว่าการเพิ่มพูนความรู้เชิงวิชาการ 3) หลักสูตร : การศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีหลักสูตร แต่เป็นลักษณะ การเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรม สื่อ และเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ผู้เรียน/ผู้รับบริการ : ผู้เรียนของการศึกษาตามอัธยาศัย คือ บุคคลทุกคน ซึ่งมีความหลากหลาย ครอบคลุมทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา ทุกพื้นที่ โดยไม่มีการจำแนกสถานภาพ ทางสังคม 5) ผู้สอน : ผู้สอนของการศึกษาตามอัธยาศัย คือ บุคคลทุกคนที่มีศักยภาพส่งเสริมให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ 6) ความรู้ : การศึกษาตามอัธยาศัยทำให้เกิดความรู้ด้วยการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน 7) วิธีการเรียนรู้ : การศึกษา ตามอัธยาศัยมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีหลายรูปแบบ ไม่มีแบบแผนแน่นอน ไม่มีรูปแบบแน่นอน 8) ระยะเวลา : การศึกษา ตามอัธยาศัยสามารถเกิดได้ตลอดเวลาและตลอดชีวิตของผู้เรียน 9) วุฒิกการศึกษา : การศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีวุฒิปัตร แต่บางกิจกรรมอาจมีเกียรติบัตร 10) กิจกรรมการเรียนรู้ : กิจกรรมการเรียนรู้ตามการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นไปตามวิถีชีวิต ของผู้เรียน 11) สื่อการเรียนรู้ : ลักษณะสื่อการศึกษาตามอัธยาศัยมีความหลากหลายตามผู้เรียนต้องการ 12) การประเมินผล : การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยตัวผู้เรียนเอง จึงไม่มีการประเมินผลที่ชัดเจน แต่บางกิจกรรม มีการประเมินผลเพื่อให้ผลย้อนกลับต่อผู้รับบริการ

3. การประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรฐาน ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก มีการดำเนินงานตามขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา เพื่อวิพากษ์ความสมบูรณ์ถูกต้องของรูปแบบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือปริญญาโท หรือเป็นผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาเป็นเวลา มากกว่า 10 ปี และได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ/ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดผล/ประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีแนวปฏิบัติการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 กระบวนการ คือ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินงานด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล จึงทำได้อารมณ์แบบที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มากที่สุด

สอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves (1988) กล่าวว่า การตรวจสอบรูปแบบหรือการทดสอบรูปแบบที่สังเคราะห์ได้นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ ของรูปแบบในการปฏิบัติจริง หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ การตรวจสอบ มีหลายวิธี เช่น วิธีตรวจสอบเชิงปริมาณเชิงคุณลักษณะ ผลของการตรวจสอบนำไปสู่การปฏิเสธ หรือยอมรับรูปแบบรวมไปถึงการนำไปสู่การสร้างรูปแบบใหม่ หรือการปรับปรุง หรือการพัฒนาในรูปแบบเดิม

ข้อเสนอแนะ

1. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรนำสาระของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไปกำหนดเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการส่ง “เด็กดี” กลับคืนสู่ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป
2. ผู้บริหารสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรนำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแต่ละแห่ง เพื่อการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ผู้บริหารสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้เข้าใจอย่างชัดเจน และวางแผนแต่งตั้งทีมงานการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานพินิจให้มีศักยภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2554). *ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยหลักสูตรการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- _____. (2557). *คู่มือการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาให้กับเด็กหรือเยาวชนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กุลนาถ หงษ์ลอย. (2555). *อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนผู้กระทำผิด*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ แก้วจันทร์. (2554). *แนวทางส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพให้เด็กและเยาวชนในสถานพินิจ กรณีศึกษาสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดร้อยเอ็ด*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองท้องถิ่น และราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.
- สถิต ศิริธรรมจักร, วรรณภา ภูริสวัสดิ์พงศ์, ภัทรนิษฐ์ แดงสี, เกษมสันต์ อำพันธ์ และเจริญ นันทะระ. (2552). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 7.
- แสนสุข อำนวยการ. (2551). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภูพาน จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อาทิตย์ วัลไลใจ. (2556). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพอีสเทอร์น.

- Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1980). Rural Development Participation : Concepts and Measures for Project Design , Implementation and Evaluation. n.p. New York: Cornell University.
- Keeves, J.P. (1988). Educational Research, Methodology and Measurement : An International Handbook. Oxford: Pergamum.